

[Johannes Jensen.]

Indflydelse, man tillægger dem, dels i lønningsmæssig, dels i kulturel Henseende. Jeg vil ikke benægte, at Fagforeningerne ogsaa kulturelt har haft en ikke ringe Betydning, men naar Oplysningen her i Landet, ogsaa Oplysningen indenfor den danske Arbejderstand, er steget saa stærkt, som den er, skyldes det jo ikke udelukkende Arbejderorganisationerne. Det skyldes mange forskellige Ting: Folkeoplysning, Højskolerne, dette, at Folk kom til at læse Aviser — undskyld, at jeg siger det, da jeg er Bladmand — o. s. v. Og i lønningsmæssig Henseende vil jeg henvise til, at det lader sig statistisk godtgøre, at i Tidsrummet mellem 1864 og 1885, da vi her i Landet ikke kendte til faglige Organisationer, steg Arbejdslønnen stærkere end i Tidsrummet mellem 1885 og 1914, da vi havde meget stærke faglige Organisationer. Hvis man deraf vil udlede, at de faglige Organisationer har bidraget til at sænke Arbejdslønnen, vil jeg ikke underskrive dette; jeg vil ikke paastaa, at de har gjort det, men jeg tror, at hverken Arbejdsgiverforeningen eller Arbejdernes Organisationer har saa synderlig stor Indflydelse paa, hvor høj Arbejdslønnen i et Land skal være. Jeg tror, at Lønningerne paa Arbejdsmarkedet bestemmes af Faktorer, som vi her i vort lille Land slet ikke er Herrer over. De bestemmes af økonomiske Love, der gælder for hele den store Verden. De kan naturligvis i en kort Periode ligge lidt lavere eller lidt højere end i de Lande, der omgiver os, men i det lange Løb maa vi underordne os disse Love. Naar derfor, som der fra socialdemokratisk Side er henvist til, Arbejderstandens økonomiske Kaar her i Landet, før Arbejderorganisationerne opstod, var saa meget daarligere, end de blev senere, ja, saa hænger det jo sammen med, at der netop i 80'erne og 90'erne og navnlig i dette Aarhundrede opstod bedre Vilkaar for alle Befolkningslag i vort Land. Men dette skyldes hverken Arbejdsgiverorganisationer eller Arbejderorganisationer, det skyldes, at vi fik hele vort økonomiske Liv lagt saaledes til Rette, at vi var i Stand til at hjemføre mange, mange Penge fra Udlandet gennem vort Landbrug, gennem vor Skibsfart og gennem de forskellige store Foretagender, som Foregangsmand her i Landet, bl. a. den Mand, hvis Navn hædredes i Aftes, nemlig Tietgen, skabte. Gennem disse store Foretagender blev der skabt Virksomheder her i Landet, som var i Stand til at hjemføre Penge, hvorved vi hævedes op til en højere økonomisk Standard.

Men naar jeg bad om Ordet, var det

ikke for at sige dette, men fordi der af socialdemokratiske Talere er blevet sagt, at denne Lov skulde bidrage til at ødelægge Foreningsfriheden her i Landet. Deroverfor vil jeg gerne have Lov til at minde om, at Foreningsfriheden jo er sikret ved Grundloven, og en almindelig Lov kan ikke afskaffe den grundlovmæssige Frihed, der er tilsikret alle danske Borgere. Men hvad Loven muligvis kan bidrage til er at stadfæste det, som de, der skrev Næringsloven af 1857, tilsigtede, nemlig at afskaffe Foreningstvang og tilsikre den enkelte Borger den Frihed til at være Medlem eller ikke være Medlem af en Forening, som Grundloven i Forvejen havde tilsikret ham, og endvidere at tilsikre ham Retten til at ernære sig og sin Familie paa den Maade, paa hvilken han nu mente at kunne gøre det bedst, naar han ikke derved krænkede nogen andens berettigede Interesser. Jeg er selv Haandværker og staar som Formand for en Haandværkerorganisation, og jeg nærer slet ingen Frygt for, at dette Lovforslag vil komme til at skade de smaa i Samfundet eller skade Forenings- eller Organisationsfriheden. Der staar jo i vort Land to store Organisationer overfor hinanden. De har truffet Overenskomster, hvis Ukrænkelighed jo næsten er tilsikret ved dette Lovforslags § 4, saa disse Overenskomster ligger for saa vidt helt udenfor Lovforslagets Rækkevidde. Naar jeg har næret Betæneligheder, gik de nærmest i Retning af, at man, naar der ved Overenskomstfornyelserne mellem disse Organisationer opstaa Krig, maaske ved dette Lovforslag afvæbner den ene Part; men den Part, man afvæbner, er sandelig ikke Arbejderorganisationerne eller deres Medlemmer, men det er Arbejdsgiverne. Jeg haaber imidlertid, at den Betænelighed, som jeg har næret i saa Henseende, vil vise sig at være ugrundet.

Med Hensyn til Arbejdslønnen skal jeg bemærke, at den bestemmes jo ikke ved dette Lovforslag, og jeg tror overhovedet ikke, vi her i Rigsdagen kan bestemme Arbejdsløningerne paa det frie Marked. Vi kan bestemme Lønningerne for Statens Tjenestemænd, vi kan indvirke paa Lønningerne for Kommunernes Tjenestemænd, men Arbejdsløningerne paa det frie Arbejdsmarked tror jeg bestemmes af helt andre Love end dem, vi laver i den danske Rigsdag.

Hvis det skulde vise sig, at dette Lovforslag ikke er tilstrækkeligt til at beskytte den Frihed, som Næringsloven af 1857 søger at tilsikre enhver Borger her i Landet, og hvis det skulde vise sig — hvad jeg slet